

Zápis – obhajoba dizertační práce Mgr. *Tomáš Bouda*

Konání: *Datum*

Dizertační práce

Čtení v digitální době – tablet v osobním informačním prostředí čtenáře

přítomní dle prezenční listiny:

- *Jména přítomných členů komise:* doc. RNDr. Jiří Souček, DrSc. (předseda komise), prof. RNDr. Jiří Ivánek, CSc., PhDr. Barbora Drobíková, PhD., Ing. Martin Souček, PhD.
- *Jména přítomných školitele/oponentů:* PhDr. Petr Škyřík, PhD. (školitel)
- *Jména nepřítomných členů, školitele/oponentů:* doc. PhDr. Pavel Rankov, PhD. (oponent), doc. PhDr. Richard Papík, PhD. (oponent), doc. PhDr. Rudolf Vlasák (člen)

Předseda komise zahájil obhajobu dizertační práce

Školitel představil doktoranda a seznámil komisi s uchazečem a jeho dizertační prací.

Kandidát přednesl strukturu práce.

Práce se dělí na teoretickou část: Jak čtení ovlivňuje doba digitální?

Výzkumná část: Jak čtenář vnímá tablet jako nástroj pro čtení?

Cíl práce: detailně popsat prožitek a zkušenost intenzivních uživatelů tabletu při četbě odborných textů v digitální době.

Hlavní výzkumná otázka: Jakou podobu má konceptuální struktura vnímání intenzivních uživatelů tabletu, kteří na něm čtou odborné texty?

Vedlejší výzkumné otázky:

- Prožitek čtení
- Implikace designu aplikací pro čtení
- Osobní informační prostředí čtenáře
- Somatosenzorická zkušenost
- Nemateriální podstata digitálního dokumentu

Metodologie

- Interpretativní výzkumné paradigma
- Fenomenologické základy – interpretativní fenomenologická analýza (IPA)
- Positive affect negative scale (PANAS)

Výzkumný vzorek – 6 subjektů (IPA předpokládá 6-10 subjektů)

Testování, rozhovory

Návrh konceptuální struktury vnímání intenzivních uživatelů tabletů

Komparace výzkumů doktoranda a dalších autorů

Závěry práce

Na závěr doktorand zhodnotil využití metody, jejich limity a návrhy možných navazujících výzkumů.

Předseda komise vyzval k přečtení prvního posudku oponenta (doc. Rankova):

Oponent hodnotí použité metody jako velmi vhodné a originální. Oponent dále zmiňuje některé nedostatky dizertace, např. rozporuje pojetí informačního prostředí.

Otázka k obhajobě: Jaké jsou prožitky při čtení z tabletu ve srovnání s hraním počítačové hry?

Dizertace splňuje požadavky, které se na tento typ práce klade. Oponent doporučuje práci k obhajobě.

Předseda komise vyzval k přečtení druhého posudku oponenta (doc. Papíka):

Oponent zmiňuje strukturu práce, věnuje se rozmanitosti používané terminologie.

Práci doporučuje k obhajobě.

Předseda vyzval kandidáta k reakci na posudky.

Reakce na posudek 1. oponenta:

Kandidát hovořil o svém pojetí informačního prostředí. V celé práci se věnuje výhradně čtení, proto další aspekty práce s informacemi zmínil jen okrajově. Výtka k hypertextu: hypertext chápe kandidát jako prototyp čtení v digitální době. Dá se přirovnat k tomu, jak dnes přijímáme informace (často kusé, bez kontextu, s omezeným „množstvím znaků“). Záměrem práce bylo pro kandidáta čtení odborného textu. Hypertext v oblasti beletrie by nebyl zcela vhodný. Hraní počítačových her x čtení literatury – imerzní situace (trans): kandidát se nemůže k tomu vyjádřit příliš erudovaně, protože je laikem v oblasti počítačových her. Rozdíl vidí v motivaci lidí, se kterými přistupují ke čtení literatury x hraní počítačových her.

Reakce na posudek 2. oponenta:

Kandidát reagoval na výtku v oblasti metody čtení skimming. Kandidát si myslí, že skimming spíše čtení odborného textu škodí, protože neumožňuje porozumění celému argumentačnímu kontextu.

Použití pojmu „informační vědy“ – singulár x plurál. Doc. Papík upřednostňuje použití pojmu v singuláru. Totéž preferuje kandidát, nicméně v rámci korektur práce došlo zřejmě k pochybení při opravě pojmu.

Ve věcných i formálních otázkách kandidát vše obhájil.

Předseda komise vyzval k obecné diskusi

Doc. Souček zhodnotil práci v kontextu informační vědy. Nevnímá takový rozdíl ve čtení z tabletu a PC a vyzval kandidáta na reakci. Dr. Drobíková zmínila problematiku skimmingu při čtení odborných textů. Doc. Souček hovořil o hypertextu a jeho využití v digitálním prostředí. Kandidát hovořil o hypertextu a jeho pojetí v odborné literatuře jako o samostatném tématu, nicméně v jeho práci to nebylo podstatné. Prof. Ivánek se ptal kandidáta na to, jakým způsobem posuzoval další aspekty digitálního prostředí, jako možnost vyhledávání v externích databázích, slovnících, či propojování na další zdroje. S kandidátem hovořili o designerské příležitosti v propojování s dalšími zdroji. Některé aplikace pro čtení tuto možnost nabízejí, nicméně pro subjekty výzkumu to nebyla klíčová funkce, kterou by potřebovali. Prof. Ivánek: Jakým způsobem se hodnotil aspekt „přenositelnosti“ tabletů. Kandidát zjišťoval, kde subjekty používají tablety, zda jen na cestách nebo i doma či v kanceláři. Doc. Souček: Jakým způsobem by kandidát charakterizoval vlastní nový přínos k problematice? Dr. Škyřík – Masarykova univerzita uvažuje o vytvoření desktopové aplikace

pro čtení kvalifikačních prací. Výsledky dizertace jsou použity pro její design. Dr. M. Souček se ptal kandidáta na reprezentativnost vzorku. Kandidát vysvětlil jejich výběr. Výzkum byl explorativní a kandidát sám již zmínil, že jej nelze generalizovat. Prof. Ivánek: otázka volby odborného článku pro výzkum. Kandidát vysvětlil svůj přístup. Využil přístup prof. Steinerové, která pro výzkum informačního chování tuto metodu používá.

Předseda komise poděkoval všem zúčastněným a uzavřel veřejnou část obhajoby.

Hlasování

Členové komise – počet hlasujících: 4; skóre: 4 pro obhajobu; 0 proti
Skrutátor – Ing. Martin Souček, PhD.

Zápis z obhajoby zapsala:

PhDr. Barbora Drobíková, PhD.

Předseda komise: doc. RNDr. Jiří Souček, DrSc.

